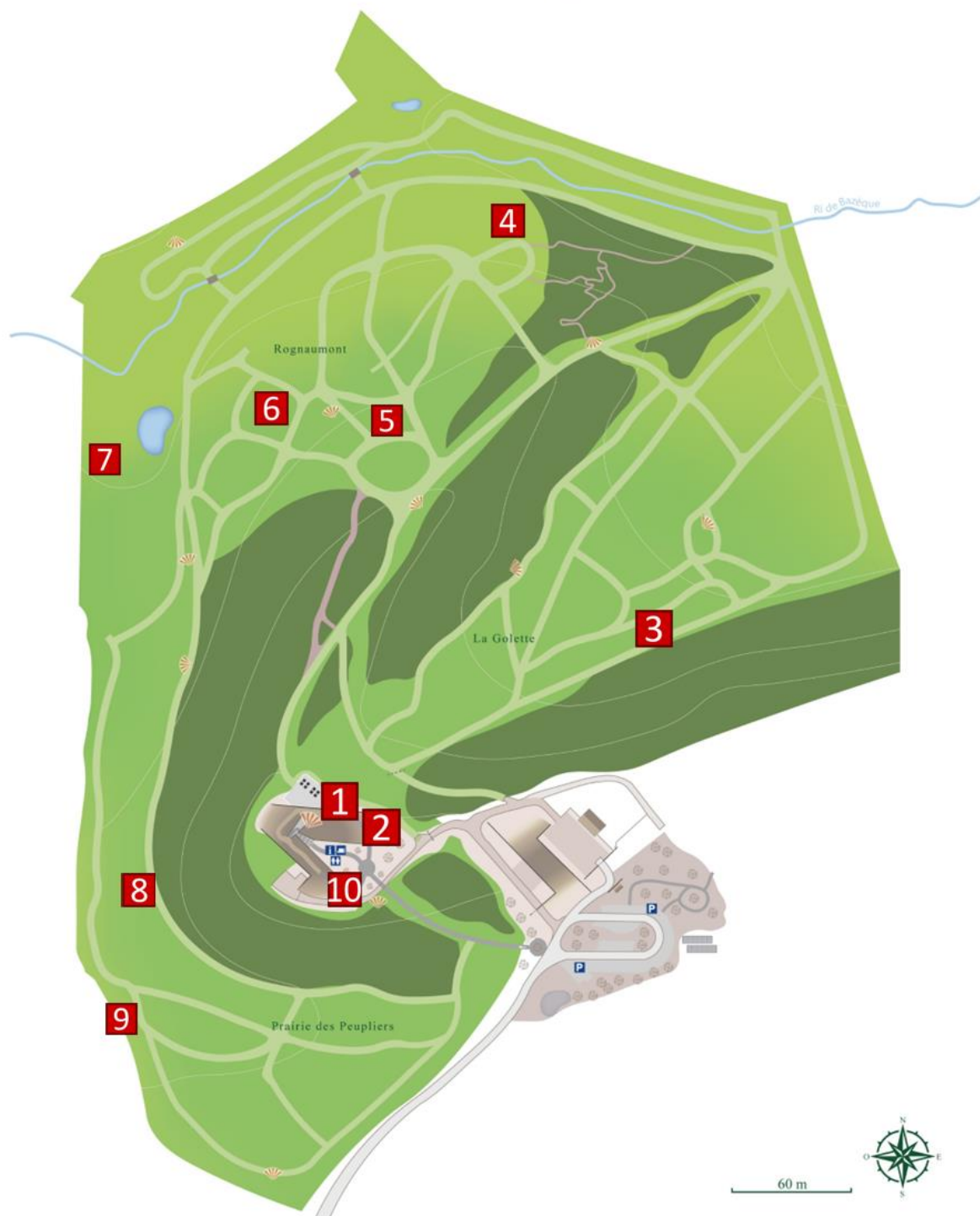

Beste bezoeker,

Welkom bij de laatste open dag van dit seizoen. In de herfst is het altijd wat puzzelen om te bepalen welke planten we extra in de verf zetten: veel soorten hebben hun blad al verloren en bereiden zich voor op hun winterrust... Zo herinnert deze periode ons eraan dat we werken met levend materiaal - met planten die het ritme van de seizoenen volgen. Het is aan ons om ons tempo aan dat van de natuur aan te passen. Zonder blad toont het Arboretum zich op een andere manier: vormen en texturen springen meer in het oog, de schors eist meer aandacht op en de knoppen dragen al het beloftevolle begin van de lente in zich. Het is een stiller, ingetogener seizoen, maar vol subtiele schoonheid - een uitnodiging om aandachtig te observeren en te genieten van wat niet altijd meteen zichtbaar is.

Haal het meeste uit je wandeling door de 10 bezienswaardigheden te bezoeken. Op onderstaande kaart vind je hun locatie en een woordje uitleg vind je op de achterzijde. Om de geselecteerde planten en plaatsen gemakkelijk terug te vinden op het terrein kregen ze rode nummerbordjes van 1 tot 10. Veel ontdekkingsplezier! Indien nodig zijn we bereikbaar via **+32 490 46 05 09**.

1: Uitkijkpunt vanop het dak: Vanaf dit uitkijkpunt kan je het panorama van de Famenne bewonderen. Je staat hier op de top van een lang kalksteenmassief (de zogenaamde Calestienne) dat uitkijkt over een depressie die is uitgesleten in de schistlagen van de Famenne. Deze rotsen werden in de loop der tijd (gedurende 350 miljoen jaar) uitgesleten en vervolgens weggespoeld, waardoor de typische valleien van de Famenne ontstonden.

2: *Hydrangea quercifolia* 'Snow Queen': De Eikenbladhortensia groeit in het wild in het zuidoosten van de VS. Zowel de Nederlandse als de wetenschappelijke naam verwijzen naar de diep gelobde bladeren die wel wat weg hebben van het blad van de Amerikaanse eik. Deze middelgrote variëteit is zeer goed bestand tegen de kou en heeft crème witte bloemen die later roos verkleuren. In de herfst verkleuren de bladeren prachtig roodpaars.

3: *Acer carpinifolium*: Als je weet dat het om een Esdoorn gaat is de Haagbeukbladige esdoorn zowat de makkelijkste om te herkennen. De bladeren van Esdoorns zijn altijd tegenoverstaand; dit kenmerk helpt om verwarring met de Haagbeuk te vermijden (zie ook de Haagbeuk bij puntje 4 van deze wandeling). Wanneer er geen vruchten aanwezig zijn, zoals bij dit jonge exemplaar, is dit kenmerk extra handig. De soort is afkomstig uit Japan en werd in 1879 geïntroduceerd door Charles Maries (1851–1902), een Britse plantenverzamelaar die door het beroemde tuinbedrijf James Veitch & Sons uit Chelsea (Londen) naar Japan werd gestuurd. Zijn ingetogen schoonheid en bijzonder blad siert deze struik of kleine boom die nu goudgeel tot koperachtig oranjebruin kleurt. Het blad blijft vaak aan de takken zitten tot in het voorjaar.

4: *Carpinus kawakamii*: Dit is een klein blijvende Haagbeuk uit de warm gematigde wouden van Taiwan. De bladeren, die tot de kleinste van het geslacht behoren, zijn bijzonder verfijnd en zorgen voor een zekere elegantie. Ze blijven tot laat in het seizoen aan de plant en zijn groenblijvend of half groenblijvend, afhankelijk van de wintertemperaturen.

5: *Sorbus splendens*: Deze mooie Lijsterbes werd pas in 1995 in Yunnan (China) ontdekt op een hoogte van 2600 meter en werd vrij recent bij ons geïntroduceerd. In de lente ontluiken de bladeren prachtig rood. Maar ook de herfstverkleuring is beslist de moeite waard. Bekijk ook zeker de rode, opvallende en klevrige eindknop.

6: *Crataegus phaenopyrum*: Meidoorns, waarvan de twee belangrijkste inheemse soorten (*C. monogyna* en *C. laevigata*) reeds spontaan aanwezig zijn in het Arboretum, zullen geleidelijk aan vaker voorkomen in de collectie. We hebben ze voornamelijk in dit gedeelte van het Arboretum aangeplant, gegroepeerd per werelddeel van herkomst. Je bevindt je nu in het perk dat het zuidoosten van de Verenigde Staten vertegenwoordigt. *Phaenopyrum* betekent 'lijkend op een peer' en dat slaat duidelijk op de boomvorm en niet op de vruchtjes van deze Meidoorn die net glanzende, rode parels zijn. Ze contrasteren mooi met het groene blad dat laat verkleurt. Het blad is lichtjes gelobd en de lange doorns zijn vrij flexibel. Achteraan op de parking staat er een ouder, meer representatief, exemplaar.

7: *Parrotia persica*: Zoals je al uit de naam kan afleiden ligt het natuurlijk areaal van Perzisch ijzerhout in Noord-Iran (vroeger Perzië) en Azerbeidzjan. Het hout is zwaar en zeer hard (vandaar 'ijzerhout'). Vanaf het midden van de zomer beginnen de bladeren al prachtig rood te verkleuren. Momenteel hebben de herfstkleuren eerder gouden en karmozijnrode tinten. Hij lijkt goed bestand te zijn tegen de klimaatsverandering en warmere temperaturen. Op latere leeftijd schilfert de schors af in een opmerkelijk vlekkenpatroon.

8: *Alnus cordata*: De Italiaanse els of Hartbladige els is een boom met diepgroene bladeren, hartvormig aan de basis en spits toelopend aan de top. Ze blijven lang aan de takken zitten en verkleuren nauwelijks voordat ze in de winter vallen. De bladeren zijn leerachtig en glanzend, wat de belangrijkste sierwaarde van deze boom vormt. De onderzijde is lichter van kleur en draagt opvallende lichtbruine tot oranje beharing in de nerfoksels en langs de hoofdnerf. De soort is afkomstig uit Corsica en Zuid-Italië. Het is een snelle groeier die het zelfs op arme bodems goed doet en beter bestand is tegen droogte dan andere Elzen. Onze inheemse Zwarte els (*Alnus glutinosa*) is daarentegen sterk gebonden aan vochtige biotopen.

9: *Quercus acutissima*: Deze Eik uit Japan heeft bladeren die sterk lijken op die van de Tamme kastanje. Dat is misschien niet zo verwonderlijk, want de Eik en de Kastanje behoren tot dezelfde botanische familie, die van de Fagaceae (Beukenfamilie). In de herfst kleurt het blad roestbruin. Deze soort heeft een marcescent blad: de bladeren verdrogen maar vallen pas af bij het uitlopen van het nieuwe loof in het voorjaar. Dat in tegenstelling tot bladverliezende soorten, waarvan het blad vóór de winter valt, en groenblijvende soorten, die het hele jaar door hun groene blad behouden.

10: *Parthenocissus henryana*: In deze periode van het jaar kleurt de Chinese wilde wingerd prachtig rood, waarbij de lichtere nerven een mooi contrast vormen met het blad. Wanneer het loof groen is, vallen de witte nerven nog sterker op. De plant heeft klimmende stengels met kleine zuignapjes, waardoor die zich gemakkelijk aan muren hecht en zonder hulp omhoog kan klimmen.